

Visuele evaluatie van 3 bomen op het domein Paridant

Controleur: Lucas (Ukkel). ljullian@ukkel.brussels

Datum van de controle: 05/03/2026

Het rapport geeft een overzicht van de methodologie die is gebruikt voor het observeren van bomen, de resultaten en conclusies van deze observaties, evenals de daaruit voortvloeiende aanbevelingen.

Doelstellingen van de studie:

Voor het herinrichtingsproject van de Beeldhouwerslaan en de Groeselenbergstraat wordt een fytosanitair onderzoek gevraagd naar drie bomen die vanaf het domein Paridant langs de openbare ruimte groeien.

Methode:

Visuele analyse:

De methodologie voldoet aan de Europese norm voor boombeoordeling die is voorgesteld door de European Arboricultural Council (EAC).

Het onderzoek van de boom omvat een analyse van de omgeving, het vastleggen van dendrometrische gegevens (omtrek, hoogte, diameter van de kroon) en een beoordeling van de fysiologische en mechanische toestand van de boom.

De fysiologische toestand:

De toestand wordt beoordeeld aan de hand van de structuur van de kroon, de dichtheid en kwaliteit van het bladerdak (indien aanwezig), de aanwezigheid van afgestorven delen en tekenen van veerkracht. Het gemiddelde jaarlijkse groeipcentage (CAGR) is ook een nuttige indicator voor de vitaliteit van een boom wanneer deze al eerder is gevolgd.

Om deze laatste te kunnen kwantificeren wordt deze beoordeeld op een schaal van 0 tot 5.

0: Dode boom

1: Zeer slecht

2: Slecht

3: Matig

4: Goed

5: Uitstekend

Met de symbolen + of - kan worden aangegeven of er een positieve of negatieve ontwikkeling van de boom wordt verwacht.

De mechanische toestand:

De beoordeling vindt plaats volgens de VTA-methode (Visual Tree Assessment), ontwikkeld door C. Mattheck. De aanpak is systematisch. Zowel de positieve als de negatieve symptomen moeten worden meegenomen om te voorkomen dat de algehele interpretatie wordt vertekend. Bij twijfel kan een grondig onderzoek worden uitgevoerd met behulp van gespecialiseerde apparatuur (tomograaf, resistograaf, trektest ...).

Om deze laatste te kunnen kwantificeren wordt deze beoordeeld op een schaal van 0 tot 5.

Risicoanalyse:

De analyse is uitgevoerd volgens de door Matheny & Clark ontwikkelde methode, waarbij rekening is gehouden met de volgende drie factoren:

1. Het risico op omvallen/breken van bomen op basis van de waargenomen symptomen
2. De afmetingen van potentieel instabiele elementen (in diameter)
3. Aanwezigheid van een potentieel doelwit

Voor elke factor wordt een score tussen 1 en 4 toegekend. Deze drie factoren samen leveren een risicoscore op die varieert tussen 3 (zeer laag risico) en 12 (zeer hoog risico).

Tabel 1: Risiconiveaucategorieën

Score	1	2	3	4
Risico op kantelen/breuk	Laag	Gemiddeld	Hoog	Zeer hoog
Afmeting van het instabiele element (Ø)	< 150 mm	150-450 mm	450–900 mm	> 900 mm
Doelwit	Incidenteel	Weinig bezocht	Vaak	Permanent

Tabel 2: Evaluatie van het risico

Waarde van de score	3 tot 4/12	5 tot 6/12	7 tot 8/12	9 tot 10/12	11 tot 12/12
Evaluatie van het risico	Zeer laag	Laag	Gemiddeld	Hoog	Zeer hoog

Deze methode kan bekritiseerd worden vanwege de 'optellende' werkwijze maar wordt momenteel nog steeds het meest toegepast. Dat is ook zo omdat er geen onderscheid wordt gemaakt tussen de doelwitten en er geen rekening wordt gehouden met mogelijke beschermende factoren. Deze begrippen worden aan het oordeel van de controleur overgelaten.

Resultaten:

Identificatie en afmetingen

ID: 1

Locatie: Groeselenbergstraat 52. Tegenover Beeldhouwerslaan 7

Milieu: Rand van een privépark

Bodembedekking: Spontane begroeiing, overwoekerd door bamboe

Soort: *Acer saccharinum* (zilversdoorn)

Status: Hoogstammige boom, levend

Ontwikkelingsstadium: Volwassen

Structuur van de boom: Vrij

Omtrek (op 150 cm boven de grond): ± 250 cm (met klimop begroeide stam)

Hoogte: 20 m

Diameter van de kroon: 15 m

Plantdatum: /

Waarneming en interpretatie:

Fysiologische toestand/vitaliteit: Boom onder stress. Aanwezigheid van dood hout en talrijke krachtige sporen op de stam en de takken. Matig (3+).

Symptomen aan de bladeren: Niet waarneembaar.

Symptomen van de kroon: Aanwezigheid van dood hout van gemiddelde dikte. Kroon uit balans.

Symptomen van de stam:

Buigt naar de weg.

Stam begroeid met klimop waardoor vaststelling moeilijk is.

Symptomen van de wortelhals:

Necrose die zich naar het oosten (kant park) uitbreidt over ongeveer 1/3 van de diameter, waarbij zich een holte vormt. Compartimentering lijkt niet te werken.

Een cambiale kolom deelt deze necrose in tweeën.

Geen duidelijk geïdentificeerde ziekteverwekkers of houtvernietigende schimmels.

In het westen normaal ontwikkelde uitlopers met tekenen van krachtige groei (kant weg).

Symptomen aan de wortels:

Gezien de necrose valt een aanzienlijke verslechtering te verwachten.

Waarschijnlijk zijn er aan de straatkant maar weinig wortels, gezien de ongunstige bodem en de helling van de boom.

Mechanische toestand: Matig (3-).

Risicoanalyse:

Risico = Risico op breuk + Afmeting van het element dat het meest gevoelig is voor breuk + Aanwezigheid van een doelwit

Risico op breuk: Hoog (3)

Afmeting van het element dat het meest gevoelig is voor breuk: $\varnothing > 90$ cm (4)

Aanwezigheid van een doelwit: Veel bezocht. Kijkt uit over de Beeldhouwerslaan, vlakbij de De Frélaan. Ontmoetingsplek en wijkcompost in de impactzone. Geen parkeergelegenheid en woning te ver weg. (Permanent) (4)

Evaluatie van het risico: $3+4+4 = 11 \Rightarrow$ Zeer hoog

Beheersaanbevelingen:

Tussenkost aanbevelen: Kap

Interventietermijn: /

Opmerkingen en commentaar: De worteluitlopers die vanuit de cambiale kolom groeien, zijn waarschijnlijk van cruciaal belang voor de stabiliteit van de boom. De geplande werken kunnen schade aan het gebouw veroorzaken en maken het behoud ervan riskant.

Identificatie en afmetingen

ID: 2

Locatie: Groeselenbergstraat 52. Tegenover Beeldhouwerslaan 9

Milieu: Rand van een privépark

Bodembedekking: Spontane vegetatie

Soort: Robinia pseudoacacia (robinia)

Status: Hoogstammige boom, levend

Ontwikkelingsstadium: Volwassenen

Structuur van de boom: Vrij

Omtrek (op 150 cm boven de grond): ± 90 cm (stam begroeid met klimop)

Hoogte: 15 m

Diameter van de kruin: 8 m

Plantdatum: /

Waarneming en interpretatie:

Fysiologische toestand/vitaliteit: Goed (4).

Symptomen aan de bladeren: Niet waarneembaar.

Symptomen van de kroon: Ok.

Symptomen van de stam:

Stam begroeid met klimop waardoor vaststelling moeilijk is.

Symptomen van de wortelhals:

Zeer vergevorderde aantasting van de wortelhals.

Compensatiegroei van een steun (kant park).

Symptomen aan de wortels:

Mechanische toestand: Slecht (2+).

Risicoanalyse:

Risico = Risico op breuk + Afmeting van het element dat het meest gevoelig is voor breuk + Aanwezigheid van een doelwit

Risico op breuk: Hoog (3)

Afmeting van het element dat het meest gevoelig is voor breuk: $15 < \varnothing < 45$ cm (2)

Aanwezigheid van een doelwit: Veel bezocht. Kijkt uit over de Beeldhouwerslaan, vlakbij de De Frélaan. Ontmoetingsplek en wijkcompost in de impactzone. Bankje direct onder de boom. Geen parkeergelegenheid en woning te ver weg. (Permanent) (4)

Evaluatie van het risico: $3+2+4 = 9 \Rightarrow$ **Hoog**

Beheersaanbevelingen:

Tussenkost aanbevolen: Kap

Interventietermijn:

Opmerkingen en commentaar: Ondanks de eerste positieve tekenen in de ontwikkeling van de boom is de aantasting van de voet ervan te ver gevorderd om de boom te kunnen behouden. Bovendien zal het project een niet te verwaarlozen invloed hebben op deze dynamiek.

Identificatie en afmetingen

ID: 3

Locatie: Groeselenbergstraat 52. Tegenover Beeldhouwerslaan 13

Milieu: Rand van een privépark

Bodembedekking: Spontane vegetatie

Soort: *Fagus sylvatica* (beuk)

Status: Hoogstammige boom, levend

Ontwikkelingsstadium: Volwassenen

Structuur van de boom: Verminkt

Omtrek (op 150 cm boven de grond): 108 cm

Hoogte: 10 m

Diameter van de kruin: 5 m

Plantdatum: /

Waarneming en interpretatie:

Fysiologische toestand/vitaliteit: Goed (4-).

Symptomen aan de bladeren: Niet waarneembaar.

Symptomen van de kroon:

Talrijke snijwonden.

Symptomen van de stam:

Buigt naar de openbare weg omdat het wordt gedomineerd door de nabijgelegen begroeiing. Raakt langzamerhand beschadigd door de omheining.

Talrijke snijwonden.

Symptomen van de wortelhals:

Centrale holte met versterkingsrand.

Geen duidelijk gevormde steun en geen tekenen van compensatiegroei.

Symptomen aan de wortels:

Mechanische toestand: Matig (3-)

Risicoanalyse:

Risico = Risico op breuk + Afmeting van het element dat het meest gevoelig is voor breuk + Aanwezigheid van een doelwit

Risico op breuk: Gemiddeld (2)

Afmeting van het element dat het meest gevoelig is voor breuk: $15 < \varnothing < 45$ cm (2)

Aanwezigheid van een doelwit: Veel bezocht. (3)

Evaluatie van het risico: $2+2+3 = 7 \Rightarrow$ **Gemiddeld**

Beheersaanbevelingen:

Tussenkost aanbevolen: Kap

Interventietermijn:

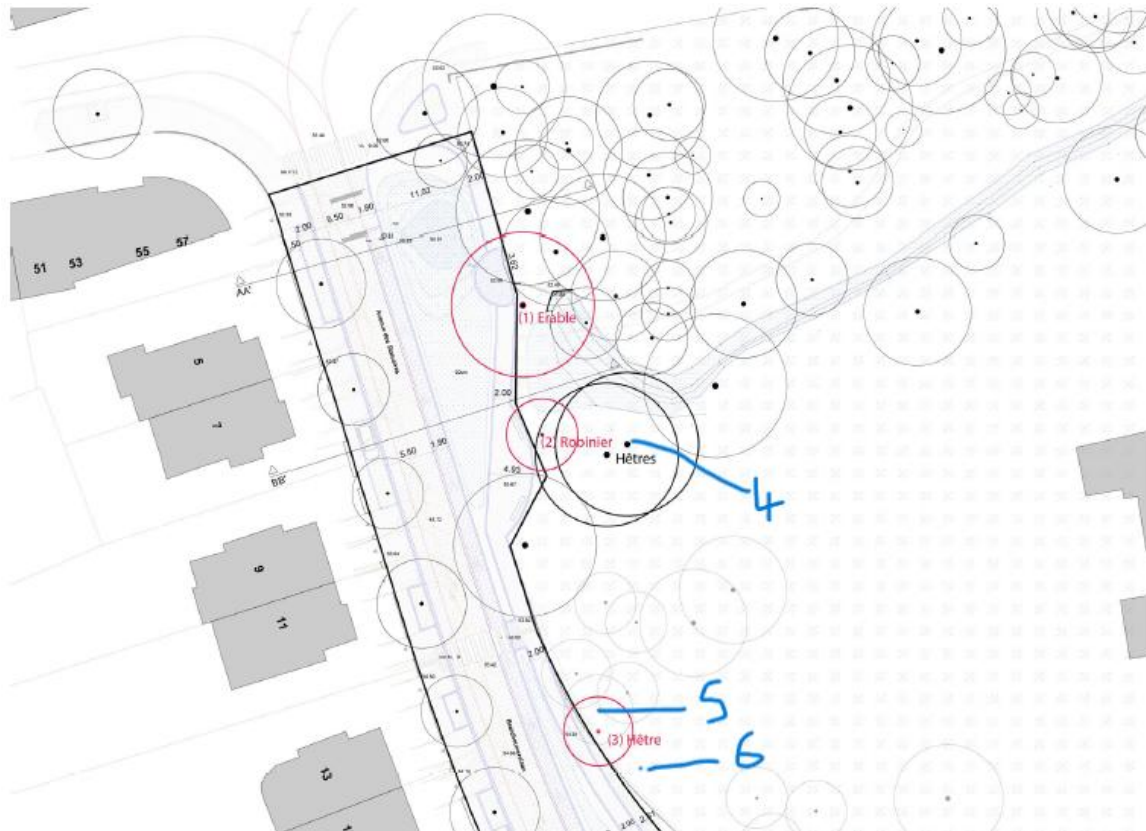
Opmerkingen en commentaar: Gelet op de omheining, de concurrentie om licht, de manier waarop hij is gesnoeid en de centrale holte, heeft deze boom geen toekomst. Het kappen zou de eiken in de omgeving kunnen bevoordelen.

Opmerkingen en aanvullende commentaren:

Bij de beoordeling van de drie bomen werden ook bij nabijgelegen bomen andere symptomen waargenomen.

Een volwassen beuk vertoont tekenen van afsterven (afsterven vanaf de kruin) en opklimmende necrose, met oude vruchtlichamen van (niet-identificeerbare) paddenstoelen (boom nr. 4 op het plan). Afhankelijk van het project kan het aanbevolen zijn om te kappen.

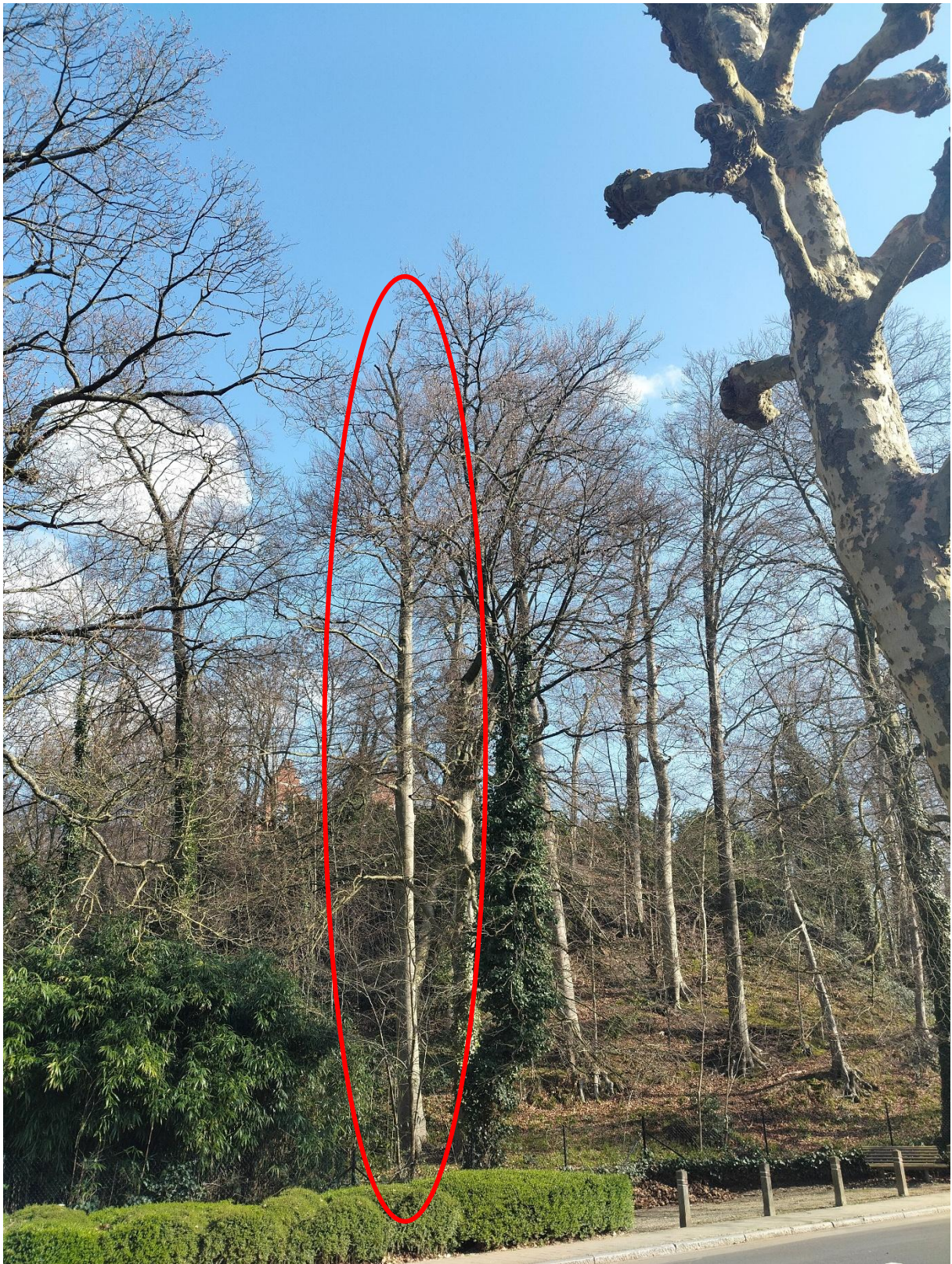
Twee volwassen eiken (nr. 5 en 6) vertonen eveneens tekenen van stress (aanwezigheid van dood hout en sporen). Er is ook “vlamvormige” necrose bij de wortelhals zichtbaar. Er zijn geen houtvernietigende of ziekteverwekkende schimmels waargenomen.

Aangezien deze twee bomen langs de weg staan, lijkt een aanvullend onderzoek om de kwaliteit van het wortelstelsel te controleren het minste wat men kan doen.

Het wordt ook aanbevolen om dood hout dat over de weg hangt, te verwijderen.

Afhankelijk van het project blijft het kappen een overwogen optie.

Het feit dat de necrose volledig naar dezelfde kant gericht is, kan geen toeval zijn. Er hebben waarschijnlijk tussenkomsten plaatsgevonden die het wortelstelsel van de bomen hebben beschadigd (onderhoudswerken, houtuitsleep, wijziging van het grondniveau enz.). Alle bomen aan de rand van het bos die mogelijk door deze werken worden beïnvloed, moeten door een gekwalificeerde boomverzorger worden gecontroleerd om na te gaan of ze mechanisch in orde zijn.

Algemeen beeld van beuk nr. 4

Wortelhals van beuk nr. 4

Aanzichten van de eiken nr. 5 (pijl rechts) en nr. 6 (pijl links).

Wortelhals van eikenboom nr. 5 (geen foto van eikenboom nr. 6 maar vergelijkbare symptomen).